

REDACTIA

d, Deák Ferencz-u. nr 20

ABONAMENTUL

intra Austro-Ungaria:
un an 20 cor. pe 1/2
10 cor.; pe 1/4 de an
cor.; pe 1 lună 2 cor.
rili de Duminecă pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.

Manuscrisurile nu se napotăz

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deák Ferencz-u. nr 20

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicare.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
mai înainte în Arad.

Serisurile nefranate nu se
primesc.

Curia și —

„agitațiunile naționale“.

(R.) După cum se știe, alegerea dela Török-Becse a fost atacată de guvernamentalii, pe motiv că alesul Liubomir Pavlović ar fi reușit numai agitând poporul sârb în chip oprit de punctul 8, §-ul 3 al art. XV al legii din 1899.

Acuzațiunea aceasta s'a susținut cu mult aparat, deoarece guvernamentalii d'acolo voiau cu ori ce preț să se nimicească alegerea, ca frunzașul mameluc Rohonczy Gida, cel care aranjează boierilor maghiari toate petrecerile, s'ajungă la mandat.

Păreră generală era că mandatul naționalistului sârb va și fi invalidat. Cel puțin ziarele budapestane așa credeau.

Sâmbătă însă Curia a respins cererea de invalidare a mandatului din Török-Becse și astfel sârbul Pavlović rămâne bine ales.

Cine-și dă seama deplin de curentul șovinist care domină întreaga țară maghiară, cine știe că nu-i Ungur care să nu jure că „pansârbii“, „pangermanii“, „panslavii“ și „daco-românii“ s'au aliat să răstoarne ordinea din statul ungar, va fi plăcut surprins că totuși a rămas în țeară aceasta un oaz la hotarele căruia credințele șoviniste s'au oprit.

S'au găsit judecatori înalți, cei mai înalți în stat, cari nu s'au muiat dinaintea fraselor patrioților de bălcu, n'au luat în considerare campania violentă a ziarelor maghiare, ci cumpenind numai articolii de lege, precum și temeiul slab al acuzărilor și tăria argumentelor apărării, măcar că cel acuzat era un maghiar, au făcut ca dreptatea să triumfeze.

Acuzarea a susținut-o avocatul Dr. Mittelmann, și între altele cerea nimicirea mandatului pentru că la Beodra alesul zisese:

„Nația sârbă este ajătată, ea oștează dureros, de gâtul nostru vor să anine jug, vor să nimicească bisericile și școalele noastre, ca astfel să ne desbrace de limba și legea noastră“.

Cu altă ocazie a zis:

„Să ținem împreună și să dovedim că mai sunt sărbi pe lumea asta, pentru că pământul nostru mai iute fusese al nostru, decât al Ungurilor; fundamental bisericilor noastre mai curând a stat aici decât al bisericilor lor, pământul acesta de sângele nostru e udat“.

L-au mai acuzat de agitare contra naționalității maghiare și contra integrității statului, pentru că la Melește un alegător sârb arborase un steag sârbesc și mai presus de toate pentru că în discursul-program al său ar fi zis:

„Noi, dragilor mei frați, nu avem alt pătrător, decât pe Țarul Rusiei“.

Acuzarea aceasta i-s'a adus acum ulterior, nu fusese cuprinsă în petiția cu care se atacase mandatul.

Apărarea a susținut-o avocatul Dr. Tetéleni Armin, desigur frate în trail al acuzatorului.

El a înșirat că alesul nu poate fi făcut responsabil dacă un alegător s'a prezentat la adunare cu steag. Și apoi drapelul în chestie nici nu era sârbesc, ci o combinație proprie a respectivului alegător. A prezentat apoi întreg discursul program al alesului, subscris de 80 alegători. Cere a nu se lua în considerație nici noua acuzare cu Țarul Rusiei.

După o discuțiune de o oră, Curia respinge petiția și condamnă la 500 coroane spese pe Urban și soții cari subscriseseră petiția. În motivare se spune că petiționarii au scos numai anume crâmpoie din programul lui Pavlović. Luat în întregime însă, discursul nu conține agitațiune, nici în contra vre-unei clase, nici în contra unității statului. Cât despre acuzarea din codicilul petițiunii, privitor la Țarul Rusiei, nu s'a luat în considerație, deoarece legea nu permite a se mai aduce alte acușări de cât cele cuprinse în prima petiție.

Presa maghiară înregistrează cazul fără a-l comenta. Desigur, nu-i este pe plac, dar n'are ce face; tace deci. Iar să fi nimicit însă Curia alegerea Sârbului naționalist. Să fi văzut atunci bucurie în Israel și laude la adresa „supremei magistraturi“ chemate să stea trează ca naționalitățile să nu „primejdulască statul unitar național maghiar“.

Cei serioși, chiar între Unguri, vor primi însă, desigur, cu satisfacție acest verdict al Curiei, care — poate singura în stat, nu judecă după frazele falșilor patrioți.

Situația în Austria. Cu tot scandalul ce se petrece în Reichsrath, Körber speră că în vacanța de Crăciun va reuși să împace partidele și să poată urma cu activitatea parlamentară.

Din Dietă.

Ședința dela 6 Decembrie.

Proiectul de indemnitate în a treia cetire s'a votat.

La ordinea zilei sunt mai multe cereri adresate parlamentului, dintre care prima și cea mai importantă este relativă la împiedecarea emigrărilor.

Kossuth Ferencz luând cuvântul cere a se lua măsuri de natură polițienească pentru a remedia această plagă.

Primul ministru Széll, îl asigură că guvernul va lua toate măsurile în această privință.

Și nici un glas nu se ridică în parlament pentru a bagatelisa acest fel de discuție, în care se trece peste cauzele răului nu numai fără cuvânt dar chiar cu rezervă, cu frică de a nu sgândări rana incurabilă prin paleative de natura celor recomandate de Francezi și aprobate de Széll.

La cererea a 18 municipii, de a se pune capăt fraudei căreia îi cade jertfă producția economică prin actuala întocmire a bursei, ia cuvântul poporalul Ernst Sándor și Buzáth Ferencz.

Primul ministru combate cererea, așa cum a fost formulată, promite însă că va căuta să remedieze abuzurile.

Urmează cererile relative la taxele de cărușie pentru armată și protejarea micilor proprietăți.

În prima chestie kossuthiștii votează cu guvernul, deși ei au ridicat chestiunea, pentru motivul că Széll promite că guvernul va veni cu un proiect de lege în această privință.

În a doua chestiune deputatul poporal Molnár luând cuvântul, propune ca guvernul să vie cât mai curând cu un proiect de lege prin care să se asigure apărarea căminului și salvarea sărăcimii.

Moțiunea lui Molnár e respinsă. Votează contra și agrarii.

La cererea de a se șterge darea pe vin, răspunde ministrul de finanțe Lukács Béla, că guvernul dorește să cuprindă și această afacere în cadrul reformei impozitelor pe baza progresivă.

Scandal în Reichsrath.

În ședința dela 6 Decembrie au avut loc în Reichsrath scene care reamintesc timpul scandalurilor celebre înscenate de Wolff în precedentii ani parlamentari.

Președintele Vetter după ce deschide ședința, citește scrisoarea prin care deputatul Herzog demisionează din deputăție.

Deputatul Herzog sare sus și strigă: — Scrisoarea e o mizerabilă mistifi-cație stupidă!

S'a dovedit în urmă că cineva a făcut o glumă proastă în contul deputatului Herzog.

După ce ministrul armatei austriace Welsersheimb prezintă proiectul de prolongare a duratei legii pentru recruți, și se anunță două interpelații, ajunge în desbatere proiectul de înființarea universității sud-slave.

Raportorul Sustersici abia începe să vorbească, și-l întrerupe deputatul Stein:

— Nu ție rușine să vorbești? Mizerabile, impușcă-te! D-le președinte, dă-i un revolver să se impuște.

Președintele provoacă la ordine pe Stein.

Stein: E laș, nu îndrăznește să se impuște, acest denunciant mișel.

Președintele îl provoacă din nou la ordine.

Stein: În ochii mei totuși e un mișel, un miserabil.

Sustersici ajunge la cuvânt și vorbește câte-va minute despre necesitatea înființării universității slovene.

Stein earăși îl întrerupe:

— Acest flecar este rușinea neamului sloven. Ce laș nemernic.

Într'aceasta se leagă un schimb de vorbe între socialiștii-creștinii și social-democrații.

Gesmann (către Schumayer): Voi sprijiniți acuma pe pangermani.

Schumayer: Nu te impoartă.

Gesmann: Atunci țineți gura, nespălată canalie.

Sustersici își încheie vorbirea.

Berger ia cuvântul și spune că în toate limbile slave din Austria nici macar 700 de ziare și cărți nu apar pe an.

Zacek: Minciună obraznică!

Berger: Ce-ți caști așa tare gura nespălată?

Vocul din partea cehilor: Asta-i cultură germană.

Berger: Voi sunteți neam de slugoți, numai nemții sunt domni.

Malik: Cehii au inventat cirulul bohem (Böhmischer Zirkel, — ceea-ce înseamnă: furat).

Resel se repede la Malik să-l palmuiască: Veith îl oprește.

Restabilindu-se ordinea, Pergelt vorbește contra propunerii lui Sustersici. Îl strigă Rosorad:

— Să-ți fie rușine.

Zacek: Mincinosule.

Pergelt: Să nu mai deschizi gura, că ți-o umplu cu ceva! (Mare șgomot).

Zacek: Aceasta e cultură germană.

Stein: Nu, d-voastră ați mâncat cultura cu lingura. Asta totuși e obrăznicie, individ abject!

Pergelt face critică academiilor cehe de artă din Brünn. Cehii rid.

Herzog: Puteți râde până crepați.

Malik: Acesta este Böhmischer Zirkel. (Mare șgomot).

Fresl: (se urcă pe bancă) Asta e totuși prea mult.

Herzog: Liniște, Fresl, că te luăm de guler.

Iro: Cămașă de forță ie trebuie cehilor.

Și în chipul acesta încheie Reichsrathul.

Intrebări.

În concertul șovinist din când în când mai răsună și câte-o notă mai clară, mai intensivă, care dă măsura adevăratei melodii, așa cum ar trebui să fie.

Ori cât este acest fel de accente sunt „toacă la urechea surdului“, prin faptul că resună din complexul țipetelor asurzitoare, învederează ivirea de momente clare în cercul strâmt și întortochiat al psihicului șovinist.

Într'o serie de acușări ce fixează „Alkotmány“ sub ochii guvernărilor noastre, eată ce se spune, de opera fericitoare a constituționalismului maghiar, realizată pentru „fericirea patriei“:

Națiunea noastră (maghiară) a pornit spre descompunere socială și politică. Miniștri nostri, în înțâmfarea lor nu văd, ba ce e mai mult, acuză opoziția, pentru înstrăinarea naționalităților dela statul ungar și pentru că ascultă de ademontorii străini (?) Cine este de vină, dacă așa este? Cine a dus politica în Ungaria în curs de 80 de ani? Și cine o duce și astăzi? Nu-i așa că liberalii? Nu-i așa că guvernele liberale, dela Tisza Kálmán — până la Széll Kálmán! E cu puțință ca sămănătură de 30 de ani să nu dea roade, — și dacă acelea sunt amare, să nu cadă răspunderea pe miniștri responsabili? De ce opoziția, de ce poporalii să fie răspunzători? Pentru că le-am atras atențiunea asupra efectelor rele pe terenul social a politicii lor, asupra primejdiilor pentru țeară? Nu văd ei, că regimul Bánffy și criza aceluia a fost efectul politicii anteceserilor, a monopolului domniei de partide? Și nu recunosc, că abstrăgând dela micul schimburi, Széll și tovarășii urmează aceeași politică, același sistem, atât pe terenul intern, cât și în

raportul cu Austria? Și că tot numai încercări fac cu națiunea istorică, cu acea națiune, pe care și cu politica lor bisericească au mai spart o și au dat o gata jidovismului, care nici nu va susține, nici nu va mântui Ungaria.

Seria de întrebări a ziarului „Alkotmány”, fără îndoială e destul de bine pusă, pentru a nu putea obține răspunsul acușărilor, sistemului domniei de gașcă ovreiașă; dar oare, dacă s'ar pune paralel cu atitudinea lui Széll și atitudinea lui Rakovszky, așa cum singur și-a lamurit-o în Filipica sa contra primului ministru, în chestia de naționalități, — între cei doi „Apis”, înspre care ar înclina oare mai mult câmpăna lăpădarii de șovinism?

Inmormântarea lui V. A. Urechia.

Corpul regretatului V. A. Urechia a fost ridicat de acasă și dus la biserica Sf. Gheorghe Nou, unde a fost așezat pe un catafalc.

O mică slujbă religioasă a avut loc acasă, înainte de ridicarea corpului, la care au asistat membrii familiei, membrii comitetului Ligii, d-nii Florescu, Valerian Urseanu, Cantili, colonel Bădulescu, Clinciu, Mureșeanu, dl Stăncescu din partea Ateneului, precum și numeroși studenți. Bădă Cișcan era și el de față.

Cosciugul care fusese așezat pe o masă în mijlocul unor adevărate mormane de plante, flori și coroane, a fost ridicat pe brațe de studenți și dus până la carul funebru.

În stradă staționau de asemenea mai mulți amici, cunoscuți, studenți, etc. Membrii comitetului Ligii și studenții au însoțit cortegiul până la biserică.

Inmormântarea a avut loc Duminecă la orele 2 p. m.

Aghiotantul regal, prezentând familiei condoleanțe în numele M. S. Regelui, a spus că și domnia Suveranului este ca să se facă funeralii naționale.

În mijlocul vastei biserici Sf. Gheorghe, pe un catafalc încunțat de plante și flori se odihnea corpul netins și ținut al marelui bărbat V. A. Urechia.

Patru faclii mari, ard la cele 3 colțuri ale catafalcului, iar la capul defunctului se adă așezată o mare coroană, din flori naturale, trimisă de M. S. Regele.

De partea dreaptă a catafalcului, stă neconsolata familie a merelui naționalist; iar împrejur, numeroși prieteni și admiratori ai lui Urechia.

Biserica, curtea bisericii și întreaga piață Sf. Gheorghe este tixită de lume.

Membrii parlamentului, ministrii, înalți demnitari ai statului, generali și ofițeri superiori, toți au venit în mare număr spre a vedea pentru ultima oară pe cel ce a fost V. A. Urechia.

Coroane depuse: Senatul, Consiliul de miniștri, A. S. S. M. S., Facultatea de filosofie și litere, Liga culturală București, Liga culturală Ploiești, Liga culturală Mehedinți, Societatea albaneză „Drita”, colonia italiană din Capitală, dl Luigi Caszavilan, elevul liceului Alexandri din Galați, Casa de de penere și consemnațiuni, soc. Ateneului, Tinerimea Română din Cluj, soc. de cultură Macedo-Română, Gălățeni, liceul Alexandri din Galați, soc. literară-științifică Tinerimea Română și multe altele.

De asemenea numeroase societăți, cu drapelul lor venise să însoțească până la locuința de veci pe neuitatul și marele patriot V. A. Urechia.

Cinci-spre-șese decorații, diferite ordine ale diferitelor state, așezate pe 5 perine de catifea, la capul defunctului, aminteau marile merite ale lui Urechia.

Oaourile militare au fost date de bat. 8 și 7 de vițători, 1 bat. de geniu, 2 baterii de artilerie, 1 escadron de roșiori și 2 plutoane de jandarmi. Trupele din infanterie erau puse sub comanda d-lui colonel Hiotu, iar întreaga paradă o comanda dl general Tell.

După terminarea serviciului divin, s'au ținut următoarele cuvântări:

Dl Sp. Haret, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, în numele guvernului.

Dl Gr. Tocilescu, în numele Academiei Române.

Dl Ionescu-Gion, în numele Ateneului Român.

Dl Valerian Urseanu, în numele Senatului.

Cortegiul a plecat dela biserică la orele 3 și jumătate, în ordinea următoare: Societățile cu drapel și coroane, decorațiile, clerul, corul, carul funebru, publicul, trăsura regală, trásurile familiei, armata.

Cordoanele au fost ținute de d-nii Sp. Haret, N. Crătuțescu, C. F. Robescu, deputat Dimitriu.

Cortegiul a străbătut strada Colțea, Boulevardul Academiei și s'a oprit în fața Universității. Unde au vorbit d-nii: Pe-

trescu-Dâmbovița, în numele studenților în litere; Gorănescu, în numele studenților în drept; Calavri, în numele studenților gălățeni, și P. Macri, în numele „sindicatului ziaristilor”.

Apoi cortegiul și-a continuat drumul pe bulevardul Academiei, calea Victoriei, strada Carol, calea Rahovei, strada 11 Iunie, până la cimitirul Beiu.

† Stefan Antonescu.

Inmormântarea. — Discursurile.

Duminecă s'a făcut în Șiria înmormântarea lui Stefan Antonescu. O așa înmormântare demult nu s'a văzut prin părțile acestea. Consistorul aradan era reprezentat prin arhimandritul Hamsea, protosincelul Pap, asesorul Ciorogariu și secretarul Goldiș; Reuniunea învățătorilor din Diecesa Caransebeșului prin agiul ei secretar Marcu și d-nii Albu și Jeandrea; Reuniunea Inv. Diecesei Aradului prin dl Iosif Moldovanu și o mulțime de învățători; Asociațiunea Națională Aradană prin d-nii Sever Secula, Sava Raicu și Russu Șirianu; comitatul Caraș-Severinului, unde defunctul ocupase funcții înalte, era reprezentat prin protonotarul, protofiscul și prin vice-notarul și toate aceste corporațiuni au depus coroane. Dintre frunțașii vieții noastre publice au fost de față d-nii M. Veliciu, Dr. I. Suciu, protopopul Gurban, protopopul Pășcuț, Dr. I. Hotăran, Dr. Iuliu Mera, preoții Morariu și Borlea (Măderat), Popescu (Musca), Terebenț (Galșa), Munteanu din Măscă și Vârșand, Vancu (Măderat), Popescu (Covășinț), din Măderat notarul Popescu și comerciantul Morariu; din Șiria toți frunțașii atât maghiari, în frunte cu baronul Bohuş Lajos, cât și români.

Dintre rudeniile decedatului erau prezente familiile Antonescuși Dr. Rațiu (Arad), Gerasim și Miron Serb, Maki Ardeleanu, Chirilăscu, Marcuș, Antonescu (Fekete-tó), Dr. Nicoară (Timișoara).

Pe când era la priceasnă, dela biserică a pornit convoiul pentru a aduce rămășițele mortuare. Reîntorcându-se, s'a început prohodul, la care au pontificat: arhimandritul Hamsea, protopopul Dr. G. Popovici din Lu-

goj, protosincelul I. Pap, asesorul R. Ciorogariu, protopopul Dr. T. Putici, preotul din Șiria V. Popovici, protodiaconul Dr. I. Suciu și diaconul Mihulin.

Cântările funebre li-a executat corul seminarial, care a cântat în desursul întregii liturghii, producând o impresie nu se poate mai profundă.

Vorbirea funebrală în biserică a rostit-o arhimandritul Hamsea; toți au regretat însă că n'a vorbit simpaticul protopop al Lugojului, această fală a bisericii gr. or. române.

La cimitir au vorbit învățătorii Marcu, în numele Reuniunii de Inv. din Diecesa Caransebeșului, care a depus coroana cu inscripția: „Mece-natului și marimimosului St. Antonescu, membrul fondator”,... iar Iosif Moldovan a vorbit în numele Reuniunii Inv. din comitatul Aradului. Ambii au vorbit clar, înduioșător și au făcut impresia sincerității.

Dela biserică și până la cimitir cântările au fost executate alternativ de corul Seminaristilor și de al țerșanilor din loc, condus de Sava Borlea.

Întreg aranjamentul și purtarea de grijă pentru toate li-a avut protopopul Șiriei, dl G. Popovici, ajutat de harnicii învățători Ioan Bogdan, Al. Dobos, I. Hui și S. Crișan.

După înmormântare s'a dat o pomână mare.

Munții apuseni.

Ponorel, 6 Decemvrie 1901.

Și-a pus în gând guvernul ungureș să ne nimicească total școala noastră profesională gr. or. din comuna Ponorel. De mult voiaște cu orice preț să o închidă pentru că li stă în cale de nu poate intra mai departe prin Munții Apuseni și pentru că — după-ce pe Câmpănașii li însestră, în toamna anului present, cu o școală de stat — e cel mai potrivit loc, comuna Ponorel, unde a adunat băieții de prin jur pentru a-i însestra cu cultură ungurească, iar după Ponorel vor urma cu timpul — poate — și celelalte comune din Munți, fiind pe rind.

Începând de prin anul 1896, au început dificultățile școlii pe motivul că sală de învățământ nu sunt corespunzătoare, sunt 250 copii umbrați la școală, — de-

el. Tineră, cum era, ignorantă înainte de toate, pentru dânsa un supu la restaurant, câte-va rochi la modă, plăcerea numai singură de a se uita la obiectele de lux, li s'ajungea de a o satisface.

La urma urmei dânsa avea totul pentru a fi admirată.

Toată lumea i-o spunea; unii mergeau a i-o spune și manifesta pe stradă. Buchete, bomboane și bijuterii câte și câte nu căpăta dânsa!

Toată lumea se minuna cum un biet comediant ca mine putea să aibă o astfel de comoară; nici o provocare directă nu mă putea face să es din acest rol.

Născutul meu era numai atât de des. Repetițiunile ocupau mai toată ziua, iar seara jucam; totuși cântam ca micul nostru interior să-i fie cât se poate de plăcut.

Timpul trecea. Primăvara se întoarse. Era absurd poate, dar eu cheltuiam bani și-ți umplui zilnic camera cu liliac, semnul suvenirului meu.

Iubeam liliacul la nebunie când era înflorit și îndată ce se vestezea, aveam pentru dânsul un fel de dispreț.

III

Când timpul liliacului trecu, trupa din care făceam parte, acceptă oferte avanta-

gioase de a se duce la Spa pentru timpul sezonului.

Cunoșteam bine locul. În timpul tineretelor mele, de multe ori l'am văzut la diferitele bălcuri.

Era multă vreme de atunci și acum nu mai era vorba să cânt într'un quartier retras pentru poporul de jos; lumea elegantă trebuia acum să mă aplaude pe mine, un actor cu reputația bine stabilită, dacă nu tocmai strălucitoare, dar a cărui nume avea prestigiu în Paris.

Vederea arborilor și a câmpiilor, aerul munților mi dădura nouă viață.

Respiram, în fine. Sezonul începu abia când noi sosirăm acolo; avui deci timpul necesar să fac explorațiunile întovărășit de nevastă, prin locurile învecinate. Din când în când câșta-va artiști tineri ne însoțeau; pădurile și stâncile răsunau de cântecele noastre. Aceasta fu pentru noi un moment de adevărată fericire.

Cu toate acestea totuși mi aduc aminte și de un mic nouaș. Trăia în partea cea mai retrasă a orașului o familie care-și câștiga viața lucrând evantaliuri, bomboniere și alte mărunțisuri, așa zisă „industrie din Spa”. Acești oameni m'au îndatorat în unele rînduri și acum mă dusei să mă întâlnesc cu dânsii.

Ce bucurie pe bietii oameni, dânsii mă cunoșteau de mic și fără nici o înseamnă-

tate, și acum mă vedeau jucând pe scenă din Spa, scenă ce pentru dânsii era cel mai mare din lume.

În semn de diferență și mulțumimii mi făcură cadou, un evantaliu foarte frumos lucrat de el și de nevastă sa.

— Poftim ia-l pe acesta drept cadou dela noi. N'are nici petre scumpe nici să pe el; dar ții-l dăm pentru nevasta d-talei.

Avusem deja de multe ori ocaziuni să citesc în ochii femeilor cruzimea ce au unele pentru altele.

După câte-va zile acest cadou, făcându-mi cu atâta gentileță, era sfârșit în mii de bucăți.

Dânsa li scăpase din balcon.

O întrebai dulce:

— Nu știi că evantaliul ăsta reprezintă un lucru de mai multe zile și ții-l'a sacrificat cu riscul de a se lipsi pe sine?

Dânsa ridică din umeri și răspunde:

— Eh, nu-i nimica și ni-i nu face mare parale!

Mă scoborâi jos și adunai bucățile spre a le păstra. Mi ziceam: asta nu pot vine decât din ușurință; e tineră și e femeie.

Pentru prima oră văzui un punct negru în soarele vieții mele.

Lumea începuse a se aduna la Spa din toate părțile.

RAMURA DE LILIAÇ

OUIDA.

(Urmare).

Un serman om ca mine, slut și gelos, gelos de femeia sa, e un lucru ridicol înainte de toate, bine înțeles. Ei mă credeau gelos și își rîdeau de mine acești băieți frumoși, cari stăteau și beau fără grijă.

Totuși credința lor nu era dreaptă; nu era simțământul ce-l presupuneau ei, și care implică bănuială, căci credința mea era absolută.

Ași fi voit ca ei să se închine înaintea ei cu tot atâta venerațiune ca înaintea sfintei Fecioare. Și dacă odinioară mi s'a părut o minută fericită când ea mi-a dat frumusețea ei, mie, care nu eram demn, idea că dându-mi-se, ea ar putea să mă tradese, mi-ar fi părut o insultă, de care n'am fost vinovat nici odată.

Și sunt fericit că o pot zice acum. — Fericit că ai fost înșelat, orb și nebun? mi-se va zice poate. Bine! tocmai aceste momente de orbire și de nebunie sunt cele mai bune; nu vedem bine decât când am atins culmea rîului.

Timpul trecea, confirmând succesele mele și putul mai lesne satisface gusturile

în faptă abia sunt 120, numărând și pe cel gr. cat. că a aflat „domnul” inspector o hartă de părete veche, a Transilvaniei de odinioară, pe care a și confiscat-o imediat, nu cumva să se periclitise statul prin aceea că copiii de școală li-se va arăta Transilvania despărțită de Ungaria, și i-a destinat locul în podul preturei din Câmpeni și alte observări de acestea.

Venerabilul Consistor din Sibiu, deși i-s-a relatat, că dificultățile ministrului nu sunt adevărate decât cea cu harta, totuși până în prezent n'a făcut nici o remonstrație; acum ministrul pe baza observărilor din trecut nedrepte, aplică școlii numite admonițiunea a doua.

Văzându-se același Venerabil în o strămtoare așa de mare și văzând că protopopul tractual nu o poate scoate la cale cu Ponorenii, esmite pe parochul Abrud-satului, dl Iosif Gomboș, să iasă la fața locului și să chibzuiescă împreună cu poporul zidirea unui edificiu școlar, așa după cum pretinde guvernul.

Nu edificiu școlar trebuie ci remonstrație la guvern, căci acușele din ordinul lui sunt neadevărate! În zadar, căci după cum am aflat, cu referada școlilor față cu guvernul e însărcinat un așa numit *Lasar Triteanu*, care abia acum a eșit de pe băncile școlii. Așa nu ne putem aștepta la asemenea acte față de guvern.

Nu voiesc prin aceasta să zic, că nu ne trebuie școale nouă, din contră aș fi foarte mulțumit dacă în fiecare comună s-ar pute să așă o școală nouă, nouă, ci numai trebuie să constat că unii Consistor bine organizat nu e permis a ceda acușelor nedrepte făcute în detrimentul școlilor noastre.

Poporul din comuna Ponorel e foarte înrac și abia numai în vara anului de față gătat cu zidirea bisericei. Era deci foarte greu ca să l înduplec pentru zidirea unui edificiu școlar. Și dacă totuși se va ace o școală nouă în Ponor, e a se mulumi bunului tact, zelului și hărniciei păintelui *Iosif Gomboș*, care a declarat, că chiar cu riziculul de a suporta singur speșele zidirei, dar nu se duce din comună până nu va lua măsurile de lipsă pentru zoul edificiu școlar.

La serbătoarea „Intrării în biserică” comisarul consistorial a eșit în fața locului, a servit Sft. Liturghie împreună cu parochul local, la finea căreia ținu o vorbire poporului, în care îndeamnă a păzi cu scumpătate biserică și școala. a o apăra de duș-

man, punând în vedere pericolul ce îi așteaptă de a-și perde școala confesională, făcându-l tot-odată responsabil pentru școala înaintea lui D-zeu și a omeniei și declară sinodul de deschis, punând la ordinea zilei constituirea aceluși sinod.

Un zgomot asurzitor umplu lăcașul cel Sft. Poporul protestă; mulțimea fiind-că se ferea de suportarea repartiiiei, și vre-o câți-va înși erau trimiși anume din partea „iezaiților” ca să nimicească totul. Părintele Gomboș le-a declarat că nu va face repartiiie pe popor și totuși școala se va face.

După ce poporul se mai liniști, comisarul le presintă planul și preliminarul, care era făcut de mai înainte, le aduce la cunoștință ca repausata de curând în Domnul Ana Ionette n. Gomboș, a lăsat pentru acest scop suma de cor. 800, le cere indemnarea ca în numele lor să poată cere dela comisiunea administrativă a fundațiunii Șaguna un ajutor și îi roagă ca lemnul din biserică veche să-l pună la dispoziție.

Sarprinderea plăcută, fu primită cu multă însufățire din partea poporului. Tot ce ceru dl Gomboș dela dînșii, îl acordează, ba încă se și angajă că vor ajuta de-care cu zue de lucru și acum Sinodul întreg vine și-l roagă, ca după-ce ei nu mai au încere dere în conducătorii comunei, să ia d-sa a-facerea în mână și să nu l lase până noul edificiu școlar nu va fi gata.

Ast-fel scăpă dl *Iosif Gomboș* o școală din gura morșii, care pe urma Consistorului din Sibiu și prin pierderea încrederii poporului în conducătorii săi, era aproape să o perdem.

Concertul Popovici, u cărui aranjare pe Sâmbătă produsese o atât de mare bucurie, din cauze neprevăzute, se amână pe o altă zi, care se va vesti la timpul său.

Primarul orașului Arad. Alegerea de primar al Aradului provoacă o vie discuțiune în presa maghiară din loc. Ieri atât organul kossuthist, prin rostul lui Barabás, cât și cel guvernamental, aduceau articole în favorul lui Institoris, actualul protonotar. Știm însă, că mai zilele trecute o deputație rugase pe Varjassy să candideze și el,

lși pare că vorbesc din somn. Nu! Nicl nu-și poți închipui aceasta. Nu, nu sunt nebun... din contră, sunt foarte liniștit,

Așteptați, voiți spune cum s'a întâmplat aceasta. Să povestesc după cum știu eu. Mă țineam la o parte de toată lumea cea elegaotă, învând nimic comun cu dansa, nicl mijloace, de a străluci ca dansa.

În fiecare seară jucam; și de vreme ce nu cunoșteam nicl o persoană mai întimă căreia să-l încredințez nevasta mea; de acela o luai cu mine la teatru.

În timp ce eu jucam, dansa stătea în loja mea. Știu că aceasta era trist lucru pentru dansa, dar ce puteam să-i fac.

Ar fi voit de sigur, să între la Kursaal, să meargă la bal; dar femeile din lumea bună nicl nu să uită la nevasta unui actor și eu nicl nu i-aș fi permis să schimbe măcar o vorbă cu femeii ușurele.

Nu ne duceam niclert; totuși întâl-neam toată lumea la plimbare și la muzică. Din această pricină, sau hazardul sau că dansa făcea așa, ne întâlneam de câte 10 ori pe zi cu frumoșul marchiz Caroie.

(Va urma.)

NOUȚĂȚI.

ARAD, 9 Decembrie n. 1901.

Concertul Popovici, u cărui aranjare pe Sâmbătă produsese o atât de mare bucurie, din cauze neprevăzute, se amână pe o altă zi, care se va vesti la timpul său.

Correspondentul.

asigurându-l că-l vor alege. În deputație earșii erau consilierii din ambele partide. Alegerea va fi poimâne.

Constituire. Societatea academică română din Berlin, și-a reluat activitatea și alegându-și următorul comitet activ: Președinte: dl prof. Măndrescu; secretar și bibliotecar dl stud. Budreanu; cassar dl Loct Ziziriga.

Neerolog. Subscriși cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștință în-cetarea din viață a prealubitei noastre mame, soacre, surori, bune și străbune *Maria Hossu n. Mateiu* protopopeasă vâduvă, carea după împărțâșirea cu Sf. Sacramente ale muribunzilor a adormit în Domnul astăzi, la 5 ore d. p. în al 78-lea an al vieții și al 4-lea al văduviei sale. Rămășițele pământești ale scumpei și neuitatei defuncte vor fi așezate spre repaus întru spe-rarea învierii, în cimiterul comun, Sâmbătă, în 7 l. c. la 2 ore d. a. Fie-I somnul lin și amintirea binecuvântată! Blaj, în 5 Decembrie 1901. Iosif, Pompeiu, Elena m. Nestor, Ioan, Iuliana m. Lasar ca fi și fice. Sofia m. Muntean, ca soră. Elena n. Silași, Silvestru Nestor, Victoria n. Maurișiu, Augustin Lasar, Adela m. E. Lasar ca gineri și nurori, Silvia v. Șialușiu, Elena, Ioan, Iustin Hossu, Iosif Hossu, Laurențiu, Iustin, Emil, Elena și Silvia Nestor, Ioan, Iustin, Iuliu, Vasile, Teofil și Traian Hossu, Eugen, Emil, Maria, Silvia, Ioan, Elena, George și Augustin Lasar, ca nepoți și nepoate. Flaviu și Flavia Șialușiu și Eugen Lasar, ca strănepoți.

Confederațiunea balcanică. Visita generalului rus Rudanowaky la curțile din Sofia și Belgrad e interpretată, în unele cercuri diplomatice, ca începutul unei acțiuni serioase a guvernului din Petersburg pentru a realiza o apropiere trainică între Serbia și Bulgaria. Rusia n'a renunțat la proiectul său de a constitui o confederațiune a statelor balcanice.

Noul tarif vamal german. „Reichatagh”-ul continuă discuțiunea asupra noului tarif vamal. Ministrul de interne Posadowsky spune, că industria germană având trebuintă să și asigure o compensațiune prin tarifal vamal, față cu măsurile de protecțiune ale celorlalte state. Germania nu poate să fie ea singură liberschimbistă în mijlocul celeritate țeri protecționiste; proiectul nu face decât să corăspundă intereselor speciale ale Germaniei. De altfel puține sunt acele taxe vamale, cari au fost urcate. Situațiunea agriculturii fiind de asemenea dificilă, guvernul și a făcut datoria venindu-i în ajutor. Germania urcând taxele vamale, n'a făcut în definitiv decât aceea ce au făcut și celelalte puteri cu ocaziunea încheșerei de tractate comerciale.

Examenul de profesor al unui nebun. La universitatea din Budapesta s'a întâmpat zilele acestea un cas foarte interesant. În fața unei comisii dela facultatea de filosofie un tinăr candidat cu numele Victor L. a făcut examenul de profesor. Membrii comisiei au fost foarte surprinși, văzând, că candidatul a intrat în sală însoțit de un medic și de un gardian, dela casa de nebuni. Medicul comunică examinatorilor, că Victor L. care mai înainte fusese profesor suplinitor la un gimnasiu din provincie, prin sfortare prea mare la învățatură a înnebunit și că actualmente este îngrijit într'o casă de nebuni. Tinărul este unicul sprigin al mamei sale și meru cerea și în casa de nebuni să-i fie permis a face examenul de profesor. Aceasta i-s-a permis în fine. L. a făcut examenul în mod strălucit și i-s-a dat diploma de profesor. Pe urmă a fost condus din nou de către medic și gardian în casa de nebuni.

Politica economică a Statelor-Unite. În mesajul său către congres, președintele Roosevelt zice, că munca națională tre-

buește protegiată nu numai prin tarif vamal, dar și prin agravarea legilor contra imigrațiunii. Trusturile nu sunt primejdioase, dar ele trebuie să fie puse sub controlul presei și al guvernului; schimbarea tarifelor vamale nu vor fi vătămătoare esportului american. Ceea ce li trebuiește acestuia pentru a fi îndrumat pe calea desvoltărei continue, sunt găsirea a cât mai multe de-bușeuri și o politică liberală față de statele străine.

Înștiințăm pe cititorii nostri că pentru Crăciun Magazinul Porter Vilmos s'a asortat bogat cu ghețe bune. Cel cari vor să vadă lista cu prețurile, ori să se ducă în persoană în numital magazin, ori să ceară prin scrisoare acea listă dela Porter Vilmos, care va servi prompt atât în loc cât și în provincie

ULTIME ȘTIRI.

Londra, 8 Dec. Standard primește din Pretoria următoarea telegramă: Sunt mai multe probe că Burti ear încep o activitate mai intensivă. În Oranje s'au ivit mai multe comande bure, între ele una mare al cărei comandant este chiar De Wett. Comandantul Viljoen este la est de Belfast, lângă linia ferată Delagoi. Beyer străbate spre sud în direcția Sandriver, ca apoi să se unească cu Baderhorst care e la Warnbat.

Times primește din New York știrrea că opt vapoare au plecat d'acolo încărcate cu cai, cu destinație pentru Africa. În statele din apus agenți englezi urmează încă a cumpăra cai. Resultă deci și din asta, că nicl Englezii nu cred să se termine rășboiul așa iute.

Bruxela 19 Dec. Botha a înștiințat pe Krüger că sunt încă sub arme 16.000 Buri.

Sofia, 8 Dec. Poliția a arestat azi noapte pe Halju, asasinul lui Stambuloff. Asasinul a tras și asupra poliției, dar n'a rănit pe nimeni. În urma acestei senzaționale areștări, procesul asasinatului lui Stambuloff se va reșivisi.

A V I S. 662 1-3

Un scriitor poate căpăta aplicare în cancelaria advocațială a lui Dr. Pavel Jurma, avocat în Busias.

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

Clipe de Repaus

de

S O B C O V L.

Un drăgălaș volum de schițe și foițe.

Se poate procura și dela administrația „Tribunei Poporului” cu prețul de 2 cor. plus 20 fl. porto.

A apărut și se află de vânzare la administrația „Tribunei Poporului” „Musa Someșană”, de harnicul învățător Iuliu Budnariu Salăuțanu cu prețul de 15 cruceri (30 fleri) plus porto postal de 6 fleri.

Această broșură ce se estinde pe 96 pagini, cuprinde bucăți în adevăr frumoase și bine alese din comora bogată a poeziei noastre populare.

Domnii preoți și învățatori, dela sate și orașe, pe lângă a deosebit de bun serviciu ce fac poporului, procurând un număr mai mare de exemplare pentru a le distribui cu prețul arătat, între cărturarii din comunele lor; li-se mai acordă și un rabat de 10% dela 10 exemplare în sus.

Editor Aurel Popovici Barciann. Red. respons. Ioan Russu Șirliann.

„Mureșanul“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni în
MARIA-RADNA.

Fundat și deschis în 15 Noembrie 1897.

Capital social fl. 40.000, în 400 acțiuni de fl. 100.

Acoardă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți până la fl. 50; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

569 39—

Diracțiunea.

Băile dr. P. Opre (foste „Katalin“.)

Piața Tököly, colț cu strada Lazar Vilmos.

Pentru domni și dame.

Modern aranjate: băi de aburi, basinuri mari cu apă caldă și rece, — băi de vană. Dușuri excelente.

Pentru bolnavi îngrijire și tratament nou, după cele mai noi cuceriri ale științei.

Prețuri moderate.

508 20—

CREMA MARGARETA

este cel mai sigur mijloc pentru producerea, perfecționarea și conservarea

! frumuseței !

Acest minunat preparat nevătămător, curat și fără grăsime are un efect uimitor.

În câte-va zile face să dispară alunele, petele de ficat, coștii, jupuiturile, bibițele, punctele negre (comedonele) și toate afecțiunile pielii. Netezește încreșturile și ciupiturile de vârsat (bubat), având efect chiar și asupra celor mai înaintați în vârstă, carora le face pielea tînără și frumoasă.

Dr. Mosengell și Metzger, renumiți profesori, vindecă încreșturile de pe obraji cu ajutorul masajului. Spre acest scop Crema Margareta este cea mai potrivită. Dacă se masează zilnic fața cu Crema Margareta, dispar nu numai alunițele, petele de ficat, și alte necurătenii de piele, ci și încreșturile, ciupiturile de bubat și alte anomalii cauzate prin bătrânețe, griji, boale etc. etc.

Un perservativ în contra arștei soarelui și a vîretului.

Se poate și ziua întrebuița.

Crema Margareta 1 flacon 1 coroană.

Pudra de dame Margareta 1 cor. 20 fil. 553 77—

Săpunul Margareta 70 fil.

Pasta de dinți Margareta costă 1 cor.

Regeneratorul părului, care produce culoare originală părului încăruntat, 2 cor.

Blondinirea părului de orice culoare, prin care părul primește o culoare aurie, 1 și 2 cor.

Pomada tanochinică, cel mai bun mijloc spre cultivarea și creșterea părului, 70 fil. și 1 cor.

Resucitor de mustați Bohus de Vilagos, spre cultivarea mustaților, 50 și 70 fil.

CLEMENT FÖLDES

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 12.

Representant general pentru România:

Domnul Moritz Pollak București, Calea Văcărești Nr. 5.

Se află de vânzare la drogueriile: Bruss, Economul & Co., M. Stoinescu, I. Tetzu, I. Zanfirescu și în en gros și detail la Frații Albachary și la toate farmaciile.

Dovadă despre eficacitatea folosirii cremei Margareta e și următoarea epistolă:

D-lui Gutori Földes Kelemen, în Arad.

Folosesc demult Crema-Margareta. Primește simpatia mea pentru efectul bun al acestei creme.

București

Maria Ionașcu, artistă la Teatrul Național.

Feriți-vă de contrafacere!

Veritabil numai atunci dacă cutia poartă eticheta mea și marca de fabrică înregistrată!

Cel mai bun croiul

Insoțirea călțunurilor din Arad,

Strada-Bisericeii, Palatul Minorităților.

Singură în felul sên ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și papuci pentru băieți și fete, apoi ghetă, comenzi și alte soiuri de încălțăminte

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar sunt mai ieftine și mai bune.

Comenzi din afară se execută prompt și cu prețuri moderate.

Trimitem și la casă ghetă de probă în orice timp dorit.

Aparat elastic pentru călcaie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi reg. ung., aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate avea numai dela noi.

Mare magazin de creme și lăkk-uri în diferite culori.

Prețuri ieftine de necrezut!

Materie de calitate excelentă! 631-12

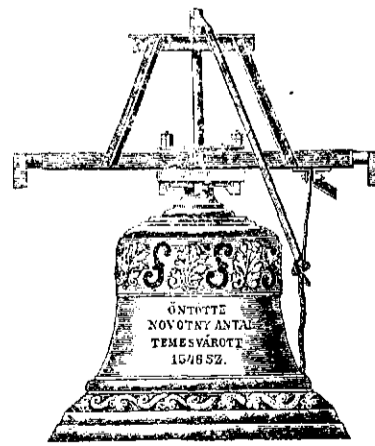
Premiat cu medalia cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896

Turnătoria de clopote și de metal
a lui

Antoniu Novotny

în Timișoara-Fabrică,

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facearea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu adiuștări de fer bătut, construite spre a le întorci cu ușurință în orice parte, în data ce clopotele sunt bătute de o lătură prin ceea-ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede mai placut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patentat de 327 kg este egal în tonul unui clopot de 408 kg. patent după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facearea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiuștare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toace de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco.

505 59—